

СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РІЗНИХ ФОРМ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Склір І.В., здобувач вищої освіти групи ЗПУА 6/1

Науковий керівник – Мельник І.О., канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

В Україні термін "підприємництво" офіційно визнано прийнятим 7 лютого 1991 року Законом України "Про підприємство". В згаданому законі підприємство визнається як самостійна ініціатива, систематична на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанні робіт, надання послуг та зайняття торгівлею з метою одержання прибутку. Розвиток підприємницької діяльності є однією з головних передумов матеріального збагачення держави та зростання рівня життя населення.

Проблеми розвитку підприємницької діяльності розглядаються в працях значної частини науковців, серед яких: В.Г. Андрійчук, М. В. Гладій, М.В. Калінчик, І.І. Копитко, В. І. Лукінов, Л.Ю. Мельник, П. Т. Саблук, В.В. Юрчишин та багато інших. Їх дослідження охоплюють цілу низку питань, пов'язаних з функціонуванням підприємницьких структур. Проте все ж ряд проблем залишаються не до кінця вирішеними.

В сучасних економічних дослідженнях категорії «підприємство», «підприємницька діяльність» розглядаються передусім як мале підприємство, або як сфера малого бізнесу, що результативним чинником ефективного розвитку регіональної економіки.

Світовий досвід свідчить про відсутність єдиного визначення суб'єктів малого підприємства як за кількісними, так і за якісними критеріями. Найпоширенішими кількісними критеріями є: середня чисельність зайнятих; річний оборот (обсяг продажу); балансова вартість активів. Серед якісних критеріїв можна виділити такі: незалежність підприємства від інших суб'єктів господарювання; виконання власником підприємства функцій

управління. За визначенням Євросоюзу мале підприємництво поділяється на: середній бізнес, малий бізнес та мікропідприємства, причому основними факторами, які визначають розмір підприємства, є чисельність працівників та річний оборот або річний баланс.

За повідомленням Головного управління статистики у Миколаївській області, у 2016 році за розмірами підприємства розподілилися наступним чином: великі склали 0,1% загальної кількості, середні – 3,4%, малі – 96,5%. За часткою малих та мікропідприємств в загальній кількості підприємств Миколаївщина посіла перше місце серед регіонів України. За адміністративно-територіальною ознакою найбільше таких підприємств спостерігалося у Березнегуватському (188), Казанківському (128) та Єланецькому (125) районах, натомість, найменше – у містах Первомайську (32) та Южноукраїнську (34).

Миколаївська область у 2016 році має зниження власних досягнень щодо темпів приросту кількості малих підприємств (94,88%). Позитивна тенденція до зростання кількості малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення спостерігається лише у Первомайському районі. Негативною тенденцією є те, що при загальному зменшенні кількості малих підприємств протягом останніх років спостерігається зменшення основних показників їх розвитку. Тож, варто зазначити, що саме на місцевому рівні розвиток малого підприємництва є пріоритетним та перспективним для розвитку регіону загалом.

Розглядаючи соціально-економічні аспекти формування підприємницького середовища аграрного сектору, нами була виявлена необхідність удосконалення інституційного забезпечення розвитку підприємництва в аграрній сфері. Метою його повинно стати створення умов для становлення в Україні моделі сільського господарства, яке задовольняє потреби населення та надає суспільні послуги, спрямовані на створення умов для зайнятості у сільській місцевості, зміцнення місцевих громад, збереження довкілля та традиційних сільських ландшафтів.

Більшість дослідників вважають, що при розробці шляхів розвитку підприємницької діяльності в аграрній сфері, необхідно враховувати чинник екологізації діяльності, як особливо важливий в сучасних умовах євроінтеграції. Наголошуємо на необхідності створення відповідного механізму, який стимулюватиме прогресивні напрямки еколого-економічного зростання через потенціал прояву таких стратегічних складових як: політика, економіка, культура та енергія.

Становлення і розвиток підприємницьких структур в умовах радикальних ринкових реформ є запорукою реалізації стратегії економічного зростання в Україні. При цьому мале підприємництво є важливою складовою у стратегічному курсі економічної політики України. Базою для діяльності малих підприємств в Україні є законодавчі та інші нормативно-правові акти, відповідні норми цивільного, кредитно-фінансового, податкового, адміністративного, трудового та інших сфер чинного законодавства. Важливим чинником активізації малого підприємництва є його підтримка з боку держави.

Важливим є формування дієвого механізму державного регулювання підприємництва через формотворчі чинники, реалізації державної підтримки підприємництва передусім на основі інституціональних засад. Пріоритетними завданнями у цій сфері є забезпечення публічності та прозорості державної регуляторної політики; формування кадрового потенціалу державної служби, що спроможний забезпечити регуляторну діяльність на регіональному рівні; розвиток системи правового захисту діяльності суб'єктів малого підприємництва; забезпечення соціальних гарантій найманих працівників; підвищення ефективності та активізація діяльності громадських об'єднань підприємців.

Існує прямий зв'язок між якістю життя у сільській місцевості і диверсифікацією форм підприємницької діяльності. Диверсифікація форм підприємницької діяльності сприяє створенню нових можливостей використання як людського капіталу, так і інших складових потенціалу

розвитку підприємництва на селі (земельного, фінансового капіталу), веде до створення нових робочих місць і збільшення доходів сільських мешканців.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 3. – Ст. 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
2. Заярна Н.М. Міжнародний досвід підтримки малого бізнесу та сучасні українські реалії / Н.М. Заярна // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.1. – С. 198–202.
3. Рібун Л. В. Зарубіжний досвід розвитку малого бізнесу [Електронний ресурс] / Л. В. Рібун, Г. А. Лех, І. М. Васькович // Науковий вісник НЛТУ України. - Вип. 26.2. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2016/26_2/NV_26_2.pdf
4. Уманець Т. Методи і моделі оцінювання розвитку малого бізнесу: мезо- та макрорівень [монографія] / Т. Уманець, Ю. Ольвінська, О. Лукачова; за ред. Т.В. Уманець. – Донецьк : «ВІК», 2010. – 280 с.
5. Яворська Л.М. Економіко-правові тенденції розвитку малого підприємництва в Україні / Л.М. Яворська, С.В. Селезень // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – 2013. – №2 (13). – С. 134–141.